

İSLÂM TARİHİNDEN YAPRAKLAR (45) : TAHKÎM OLAYI

(...dünden devam)

11- Her iki emîrin ve iki hakemin ve iki grubun da bu antlaşmanın şartlarına uymaları gereklidir. En yakın tanık Allah'tır. O'nun tanıklığı yeterlidir. Şayet hakemler aykırı davranır ve hak sınırını çiğnerlerse onların verdiği hükümler ümmeti bağlamaz. Onlara koruma ve güvence garantisi de olmaz.

12- Halkın canları, halkları, çocukları ve malları anlaşma süresi sonuna dek güvencededir. Silah bırakılmıştır, yollar güvenlidir. Her iki taraftan burada bulunmayan, bulunan gibi bu haklara sahiptir.

13- İki hakem Irak'la Şam arasında bulunan orta bir noktada buluşacaklardır.

14- Ancak hakemlerin, ynlarında bulunmasını kabul ettikleri kimseler toplantıda bulunabilecektir.

15- Anlaşma için tanınan süre, Ramazan sonuna kadardır. Şayet hakemler işi öne çekip daha çabuk bitirmek isterlerse bunda bir sakınca yoktur. Eğer süreyi uzatmak isterlerse bunu da yapabilirler.

16- Şayet hakemler tanınan süre içinde Allah'ın Kitabına ve Peygamberinin Sünnetine uygun bir karara varamazlarsa taraflar önceki gibi yeniden savaşa başlayabilirler.

17- Bu işte ümmet Allah'ın ahdi ve sağlam garantisine özen gösterecektir. Bu hususta yanlışa sapan, haksızlık yapmak isteyen veya gerçeğe aykırı davranan kimse olursa bütün ümmetin tek el gibi hep birlikte haksıza engel olması, haksızlığı önlemesi gerekir.

Ünlü Hakem öyküsünün asılsız ve tutarsız olduğu savı:

Kimi yazarlara göre kitapları dolduran Ünlü Hakem öyküsü asılsız ve tutarsız görünmektedir. Zira:

Bu rivayetlerin bir kısmı çok karışık, bir kısmı, zayıf, bir kısmı aşırı Şîî çarpıtması ve uydurması görülmektedir. Bu konudaki rivayetlerin en kuvvetlisi, Abdu'r-Razzak ve Taberî'nin Zührî'den çıkardığı rivayettir. Bu rivayetin senet zincirindeki adamlar sağlam olmakla beraber başta mürseldir. Zührî ile asıl râvî arasındaki kişi düşmüştür, yani rivayet kopuktur. Zührî'nin Mürsel rivayeti şöyledir:

Şamlılar Mushaflarını açtılar ve karşıtlarını Mushaf'ın hükümlerine uymaya çağırdılar. Iraklılar da bunu olumlu karşıladılar. Bunun üzerine taraflar birer hakem seçtiler. Iraklılar Ebu Musa'l-Eş'arî'yi, Şamlılar Amr bn Âs'ı seçtiler. Hasımlar çözümü hakemlere bırakarak ülkelerine gittiler. Hakemler de toplanıp Kur'ân'ın yükselttiğini yükseltecek; alçalttığını da alçaltacak ve Muhammed ümmeti için hayırlı olan işe karar vereceklerdi.

(devamı yarın..)